Hukuk Bölümü 2006/66 E. , 2006/89 K.

- 506 SAYILI YASA'NIN 140. MADDESI HK
  - SOSYAL SİGORTALAR KANUNU(MÜLGA) (506) Madde 79

"İçtihat Metni"

Davacı : Tasfiye Halinde D.-K. G. Müş. Hizmetleri Ltd.Şti.

Vekilleri : Av. H. İ. Y. – Av. A. E.

Davalı : Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı

Vekili : Av. G. E.

O L A Y : 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 79. maddesine aykırı olarak 2002/3,4,5,6,7 aylarına ait (ek) aylık sigorta primleri bildirgelerini yasal süresi içinde Kuruma vermemesi nedeniyle, aynı Kanun'un 140.maddesi uyarınca davacı şirket adına idari para cezası kesilmiş, bu borcun ödenmemesi üzerine idari para cezası ile birlikte hesaplanan gecikme zammının tahsili amacıyla ödeme emri düzenlenmiştir.

Davacı şirket vekilince, ödeme emrinin iptali istemiyle 2.12.2004 gününde idari yargı yerinde dava açılmıştır.

Davalı idare vekilince, birinci savunma dilekçesinde, davada adli yargının görevli olduğu ileri sürülerek görev itirazında bulunulmuştur.

İSTANBUL 2. İDARE MAHKEMESİ TEK HAKİMİ; 27.9.2005 gün ve E:2004/3411 sayı ile, 2576 sayılı Kanun'un 5. maddesinden söz ederek, idare hukuku esaslarına göre; bir işlem veya kararın idari nitelikte sayılabilmesi için, bir kamu kurumu veya idare örgütü içinde yer alan idari bir makamca tesis edilmiş olması ve idare hukuku alanındaki idari faaliyetlerle ilgili bulunması gerektiği, dava dosyasının incelenmesinden; idari para cezasının tahsili amacıyla 6183 sayılı Kanun uyarınca Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı'nca düzenlenen ödeme emirlerinin, kamu gücüne dayalı olarak ve tek taraflı tesis edildiği, davacı tarafın hakkını ihlal eden ve bu yönüyle kesin sonuç doğuran bir idari işlem olduğu anlaşılmakla, bu iptal davasının idare mahkemelerinin görev alanına girdiğinin tartışmasız olduğu, bu duruma göre konusu ve niteliği yukarıda belirtilen bu dava, 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin (a) bendinde belirtilen iptal davası niteliğinde olduğundan, davalı idarenin bu davanın iş mahkemesinde çözümlenmesi gerektiğini ileri sürerek yaptığı görev itirazının yerinde görülmediği gerekçesiyle davalı idarenin görev itirazını reddederek görevlilik kararı vermiştir.

Davalı idare vekilinin, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yolundaki 27.10.2005 günlü dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin değişik (1/c). bendinde, "Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar"ın idari davalar arasında sayıldığı, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasası'nın 79. maddesine, 4958 sayılı Yasa'nın 37. maddesiyle eklenen 13. fıkrasında, "Sigorta müfettişi tarafından, Kuruma bildirilmediği tespit edilen asgari işçilik tutarı üzerinden Kurumca re'sen tahakkuk ettirilen sigorta primleri bu Kanunun 80. maddesi de nazara alınarak işverene tebliğ olunur. İşveren tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazın reddi halinde, işveren, kararın tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvurulması prim borcunun tahsilini ve takibini durdurmaz" hükmünün yer aldığı, 506 sayılı Kanunun 79. maddesi uyarınca re'sen tahakkuk ettirilen prim borcundan doğan uyuşmazlıklara bakmakla görevli ve yetkili mahkemenin, aynı maddenin 13. fıkrasında işaret edilen iş mahkemelerinde görüleceğinin hüküm altına alınması karşısında, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yeri olacağı gerekçesiyle, adli yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmış olup, 2247 sayılı Yasanın 10. ve 13. maddelerine göre görev konusunun incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinden istemiştir.

Başkanlıkça 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin 3. fıkrasına göre Danıştay Başsavcısı'nın da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesinde, bu Kanunun 79. maddesinin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgeleri anılan fıkrada belirtilen sürede Kuruma vermeyenlere her bir fiil için aylık asgari ücretin üç katını geçmemek kaydıyla idari para cezası verileceği, idari para cezalarının ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk edeceği ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödeneceği veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebileceği, itirazın takibi durduracağı, Kurumca itirazı reddedilenlerin kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde idare mahkemesine başvurulabileceği, mahkemeye başvurulmasının cezanın takip ve tahsilini durdurmayacağı, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idari para cezalarının, bu Kanunun 80. maddesi hükmü gereği hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte tahsil edileceğinin hükme bağlandığı, aynı Kanun'un 80. maddesinde ise, Kurumun süresi içinde ödenmeyen pirim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 ve 102. maddeleri hariç, diğer maddelerinin uygulanacağı, Kurum alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesinin yetkili olduğu hükmüne yer verildiği; yukarıda yer alan düzenlemeler uyarınca idari para cezalarının tahakkuk aşamasında açılacak davaların görüm ve çözümünde idare mahkemeleri, görevli kılınmış ise de; tahsil aşamasında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı ve düzenlenecek ödeme emirlerine karşı açılacak davalara bakmakla iş mahkemelerinin görevli bulunmalarının 506 sayılı Kanunun 140. ve 80. maddeleri hükmü gereği olduğu, bakılan davada; davacının çalıştırdığı işçilere ait ek prim tahakkuk ile prim belgelerinin Kuruma verilmemesi nedeniyle, 506 sayılı Kanunun 140. maddesi hükmü uyarınca idari para cezası ve gecikme zammı tahakkuk ettirildiği, anılan cezanın takip ve tahsili amacıyla 6183 sayılı Kanun uyarınca dava konusu ödeme emrinin düzenlendiğinin anlaşıldığı, bu durumda, tahakkuk aşamasında bulunmayan, cebri tahsilin sağlanması amacıyla, ödeme emri safhasında bulunan idari para cezasına ilişkin ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davada, 506 sayılı Kanunun 140. maddesinin yollamada bulunduğu 80. maddesinde yer alan

özel hüküm gereği yetkili kılınan İş Mahkemesinin görevli bulunduğu, bu nedenle 2247 sayılı Yasanın 10. maddesine göre yapılan başvurunun kabulü gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Dr. Atalay ÖZDEMİR, M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Serap AKSOYLU, Z.Nurhan YÜCEL, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan 5.6.2006 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, davalı SSK Başkanlığı vekilinin anılan Yasanın 10. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşıldığından ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra
GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı şirket adına, 506 sayılı Kanun'un 140. maddesi uyarınca kesilen idari para cezasının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun para cezalarına ilişkin 140. maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren (7) gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurabilirler." yolundaki üçüncü tümcesi Anayasa Mahkemesi'nin 8.10.2002 gün ve E:2001/225; K:2002/88 sayılı kararıyla iptal edilmiş ve bu kararın yayımlandığı 26.2.2003 tarihinden itibaren kendisine tanınan bir yıllık süre içinde Yasama Organı'nca çıkarılan 29.7.2003 gün ve 4958 sayılı Yasa'nın 51. maddesi ile, 506 sayılı Yasa'nın 140. maddesi yeniden düzenlenmiş olup, dördüncü fıkrasında " İdari para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde idare mahkemesine başvurabilirler. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idari para cezaları, bu Kanunun 80. maddesi hükmü gereğince hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir" denilmiştir.

Ödeme emrinin düzenlendiği tarihte yürürlükte olan anılan Yasa'nın 80. maddesinin 29.7.2003 gün ve 4958 sayılı Yasa ile değişik beşinci fıkrasında, Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51 ve 102. maddeleri hariç, diğer maddelerinin uygulanacağı öngörülmüş ve ödenmeyen Kurum alacaklarına uygulanacak gecikme zammı gösterilmiş; yedinci fıkrasında ise, "Kurum alacaklarının tahsilinde 21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Kanunun uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer İş Mahkemesi yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan; 506 sayılı Kanun'un 140.maddesinin dördüncü fıkrası 15.2.2006 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan 8.2.2006 tarih, 5454 sayılı Kanun'un 5.maddesiyle değiştirilmiş; idari para cezalarına karşı idare mahkemesine başvurulacağı hükmü kaldırılarak yerine, onbeş gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurulabileceği hükmü getirilmiştir.

Bu düzenlemelere göre, idari para cezalarının ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk edeceği ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödeneceği veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebileceği, itirazın takibi durduracağı, Kurumca itirazı reddedilenlerin, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde idare mahkemesine başvurabilecekleri nedeniyle tahakkuk aşamasında idare mahkemelerinin görevli oldukları(15.2.2006 tarihinden itibaren onbeş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvuru ile anılan mahkemeler görevli kılınmıştır); kurum alacaklarının tahsilinde ise 6183 sayılı Yasa hükümleri uygulanmak suretiyle düzenlenecek ödeme emrine karşı açılacak davalara bakma görevinin 80. maddenin yedinci fıkrasında açıkça belirtildiği gibi Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesine ait olduğu kuşkusuzdur.

Olayda, Pendik Sigorta Müdürlüğü'nce verilen idari para cezasının ödenmemesi nedeniyle Kurum alacağına dönüşmesi üzerine, gecikme zammı uygulanmak suretiyle tahsili için düzenlenen ödeme emrine karşı dava açıldığı anlaşılmıştır.

Bu durumda, idari para cezasından doğan Kurum alacağının tahsili için düzenlenen ödeme emrine karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, 506 sayılı Yasa'nın 80. maddesi uyarınca yetkili kılınan İş Mahkemesi görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca yapılan başvurunun kabulü ile İdare Mahkemesi Tek Hakimi'nin görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile İstanbul 2. İdare Mahkemesi Tek Hakimi'nin 27.9.2005 gün ve E:2004/3411 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 5.6.2006 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.